

**TERET DOKAZIVANJA ČINJENICA
ILI OBAVEZA VODITELJA POSTUPKA
DA UTVRDI MATERIJALNU ISTINU U
POSTUPCIMA KONTROLE UPRAVE
ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE**

Advokat Nedžad Beća, mr. iur.,
Advokatsko društvo sa ograničenom
odgovornošću. Nedžad E. Beća
advokat.nedžad@gmail.com

Dostavljen: 05. 04. 2026.

Recenziran: 09. 04. 2026.

Prihvaćen: 24. 04. 2026.

UDK: 35.077.3:336.225

JEL klasifikacija: K34

SAŽETAK

Predmet ovog rada jeste analiza pozitivno pravnih rješenja kojima se uređuje pitanje utvrđivanja činjenica u postupcima inspeksijskog nadzora kog vrše inspektori Uprave za indirektno oporezivanje vezano za porez na dodatu vrijednost . U radu je izvršeno poređenje načina na koji je to pitanje uređeno općim i posebnim propisima, prava i obaveza voditelja postupka i stranke sa aspekta općih i posebnih propisa, te način na koji Sud Bosne i Hercegovine primjenjuje te propise. Izvršena je analiza odredbi Zakon o upravnom postupku ("Sl. glasnik BiH", br. 29/2002, 12/2004, 88/2007, 93/2009, 41/2013 i 53/2016) i Zakona o postupku indirektnog oporezivanja ("Sl. glasnik BiH", br. 89/2005 i 100/2013). Pored toga, u radu su analizirani i stavovi Suda Bosne i Hercegovine vezani za predmetno pitanje kao i uticaj trenutnih zakonskih rješenja i sudskih odluka na pitanje pravne

sigurnosti, vladavine prava i prava na imovinu subjekata inspeksijskog nadzora.

Ključne riječi: Uprava za indirektno oporezivanje, postupak indirektnog oporezivanja, inspeksijski nadzor, teret dokazivanja, materijalna istina, vladavina prava, pravna sigurnost, pravo na imovinu.

**THE BURDEN OF PROVING FACTS
OR THE OBLIGATION OF THE
MANAGER OF THE PROCEDURE TO
DETERMINE THE MATERIAL TRUTH
IN ADMINISTRATIVE CONTROL
PROCEDURES AND INDIRECT
TAXATION**

ABSTRACT

The aim of this paper is to examine the relationship between the rules on the burden of proof and the principle of establishing substantive truth in value added tax (VAT) control procedures in Bosnia and Herzegovina, with a particular focus on the normative framework and judicial practice. The analysis seeks to determine whether the existing legal solutions ensure legal certainty and consistent application of the law or, conversely, produce legal uncertainty for taxpayers. Methodologically, the paper is based on a normative analysis of relevant regulations, primarily the Law on Administrative Procedure and the Law on Indirect Taxation Procedure, along with a comparative review of their provisions. In addition, an analysis of the case law of the Court of Bosnia and Herzegovina is conducted in order to determine how these rules are applied in specific cases. The results of the research indicate the existence of both normative and practical

inconsistencies between the principle of substantive truth, which obliges the authority to fully and correctly establish the facts, and the rule according to which the burden of proof lies with the taxpayer. Judicial practice further confirms this inconsistency, as in some cases the court insists on the authority's obligation to establish all relevant facts, while in others it emphasizes the responsibility of the party to prove its claims, often without clearly delineating these obligations. In conclusion, it is suggested the need for clearer normative regulation and more consistent judicial practice, along with the obligation to provide detailed reasoning in decisions, in order to ensure predictability in proceedings and adequate protection of taxpayers' rights. The results of the research indicate the existence of both normative and practical inconsistencies between the principle of substantive truth, which obliges the authority to fully and correctly establish the facts, and the rule according to which the burden of proof lies with the taxpayer. In conclusion, the paper demonstrates that the existing normative framework and its application may lead to legal uncertainty and the potential undermining of the principles of the rule of law and the right to property. It suggests the need for clearer normative regulation and more consistent judicial practice, along with the obligation to provide detailed reasoning in decisions, in order to ensure predictability in proceedings and adequate protection of taxpayers' rights.

Keywords: *Uprava za indirektno oporezivanje; indirect taxation procedure;*

inspection supervision; burden of proof; substantive truth; rule of law; legal certainty; right to property.

UVOD

Na osnovu člana IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 70. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 08.11.2005. godine i na 51. sjednici Doma naroda, održanoj 28.11.2005. godine, usvojila Zakon o postupku indirektnog oporezivanja.¹⁰

Taj Zakon ima više „specifičnosti“ među kojima je i određivanje da je teret dokazivanja na obvezniku indirektnih poreza.

U praksi, ta odredba se najčešće tumači tako da Uprava za indirektno oporezivanje rješenjem o razrezu dodatne porezne obaveze, poreskom obvezniku, utvrđuju dodatnu poresku obavezu, u situacijama kada činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno uz konstataciju da porezni obveznik, u postupku, nije dokazao vlastite tvrdnje.

Suprotno toj odredbi Zakona o postupku indirektnog oporezivanja (isti zakonodavac je Zakonom o upravnom postupku ("Sl. glasnik BiH", br. 29/2002, 12/2004, 88/2007, 93/2009, 41/2013 i 53/2016) propisao obavezu službenog lica koje vodi postupak da utvrdi sve činjenice i okolnosti koje su značajne za rješenje te je *obavezao* voditelja postupka da strankama omogući da ostvare i zaštite svoja prava i

¹⁰ Zakon o postupku indirektnog oporezivanja ("Sl. glasnik BiH", br. 89/2005 i 100/2013).